

Nye arter i oppdrett – hva må til for å lykkes? Tilrettelegging og rammebetingelser.....

Bjorn Myrseth

Vitamar A.S

4. februar 2020

bjorn.myrseth@vitamar.no

Telephone +47 90 55 49 63

Diversifisering. Hvorfor?

.....

Gir flere ben å stå på finansielt

Mulig å få konsesjon

First mover advantage

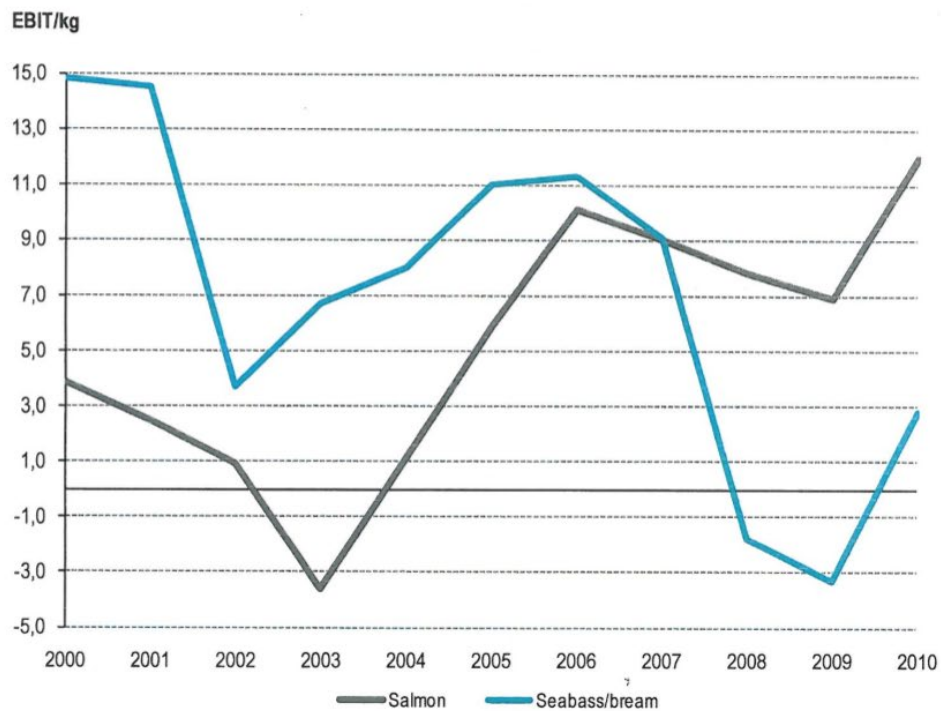
Morsommere å arbeide med?

Fordel ved diversifisering – sprer risiko

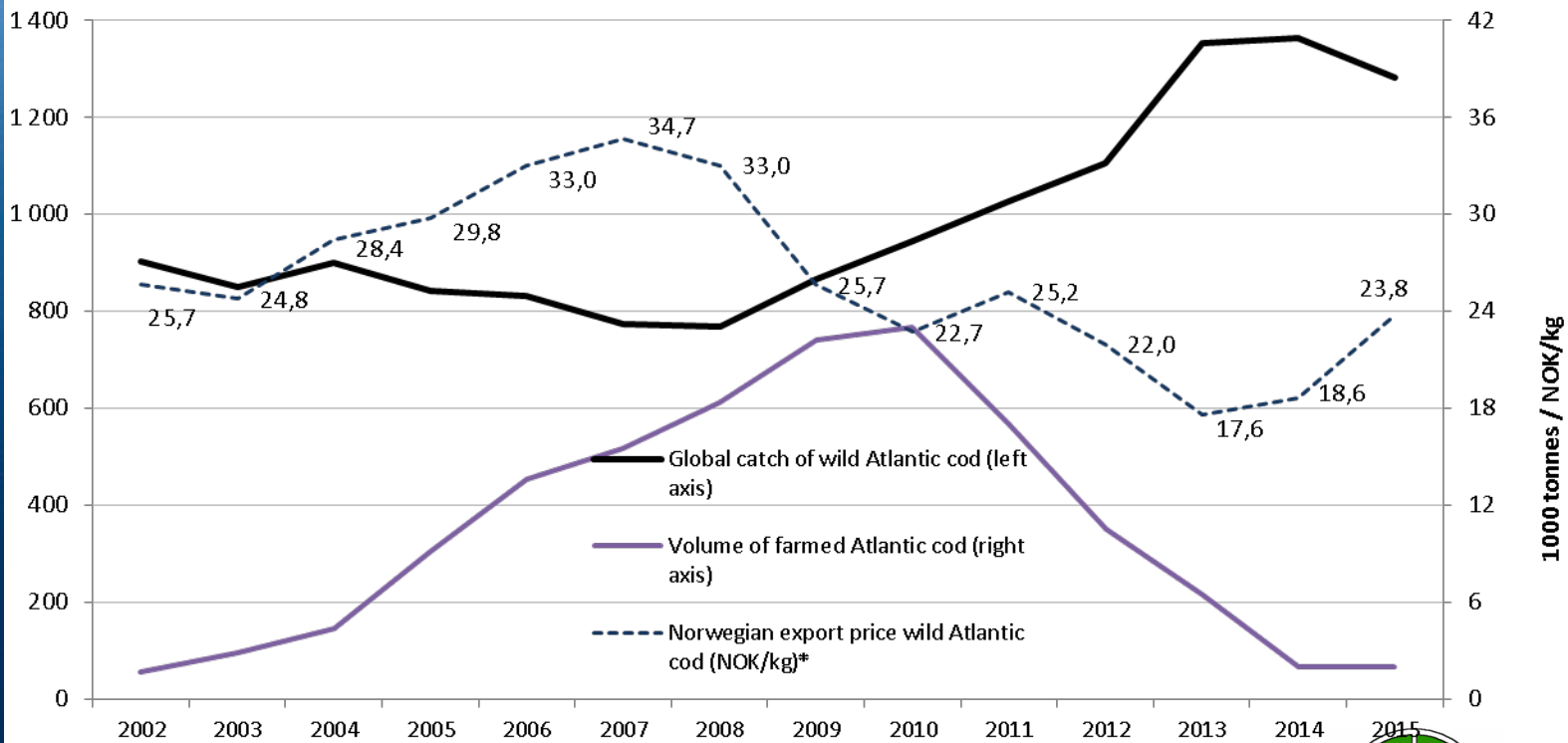
Ebit per kg – Marine Farms ASA

- 36 -

Successes and failures – cod farming in Norway

Catches of wild fish, farmed volume and prices of cod

* Inflation Adjusted

Cobia

.....

Ny art i oppdrett og dels som matfisk også ny

Yngel vanskelig å få kjøpt – måtte lages først

Problemer med tørrfor – ikke med våtfor

Høy produksjons kost til tross for hurtig vekst

Kombinasjonen høy pris og ny art vanskelig gjorde salg

Suksess historier - Europa

Stør

Høy pris (på rogn), rogn og yngel
tilgjengelig

Sea bass og sea bream

Høy pris, rogn og yngel tilgjengelig

Piggvar

Høy pris

Røye (på Island)

Høy pris. rogn tilgjengelig

Suksess i Norge

Laks og ørret

Høy pris, rogn og yngel tilgjengelig

Torsk

Relativt høy pris, rogn og yngel tilgjengelig

Rognkjeks

Høy pris (1000 kr/kg) ,rogn tilgjengelig

Kveite

Høy pris, rogn vanskelig tilgjengelig

Berggyllt

Høy pris, rogn vanskelig tilgjengelig

Steinbit

Høy pris. Rogn?

Røye

Høy pris, rogn tilgjengelig, men suksess?

Piggvar

Høy pris, rogn ikke tilgjengelig

Konklusjon 1

Viktige faktorer for suksess:

Høy pris

Rogn tilgjengelig (gjerne i mengder og året rundt)

Gjerne også yngel tilgjengelig

Konklusjon 2 - Samarbeid

Hvorfor var laks, torsk og rognkjeks en suksess?

Samarbeid en nøkkel faktor:

Samarbeid og informasjons deling mellom oppdrettere

Samarbeid mellom oppdrettere og forsknings institusjoner

Offentlig midler til forsknings institusjoner og programmer

Nasjonal satsing og dugnad

Kveite, berggylt, røye, piggvar, berggylt og steinbit har manglet
«den nasjonale dugnadsånden».

Tilrettelegging 1

.....

EUs Diversify – 6 år og 6 arter. Mye god forskning, men for kort tid og for mange arter

Konsentrere oss om noen få «prioriterte» arter

«Noen « må avgjøre dette

Legge opp til 15 -20 års løp med F & U

Evaluering under veis – hvert 5 år?

Tilrettelegging 2

.....

Generelt : RAS for klekkerier er viktig for alle arter både marine -
og ferskvannsararter

For hver art:

Fase 1: Stamfisk

Rogn

Yngel

Helse

Fase 1 +Fase 2: Yngel tilgjengelig – matfisk

Miljø, for, teknologi, helse

Fase1+ Fase 2 + Fase 3

Produkter og marked

Tilrettelegging 3

Høy risiko

10 første år er offentlig innsats særdeles viktig

Konsortier i F & U – offentlige og private partnere

Forskningsfasiliteter

Rikelig med midler i 20 år

Informasjonsdeling og opplæring

Forskningsråd og FHF (el. lignende)

I Norge har vi mange dyktige forskere noe som gir et fantastisk grunnlag å starte på.

Rammebetingelser

Grundere er av natur risikotakere

Utålmodige

Vil få ting i gang

Rammebetingelser 1

.....

Lovent og forskrifter primært for laks

En lov og minst 18 forskrifter NFD

Laget for laks og ørret, men gjelder oftest alle arter

En forskrift om tillatelser til andre arter

Rammebetingelser . Kan gjøres enklere.

«Glem» føre var prinsippet?

Søknader tar i dag minst 26 uker å få behandlet fra komplett søknad er levert – forskrift om dette

Hva er komplett søknad for nye arter? - fint å få forklart

Flere arter på hver lokalitet når de er smittemessig adskilt

Sjø og land

Forenklet og klart regelverk også for drift

Brakklegging, generasjonsadskillelse og driftsplan

Rammebetingelser

Hva kan lett gjøres bedre?

F.eks. 12 ukers behandlingstid for nye «prioriterte» arter

Er der mangel på kunnskap i administrasjonene?

Kom sammen i en komité for rask behandling av søknader om nye arter

Godkjent om ikke svar er gitt på 12 uker

Rask saksbehandling viktig for grundere

Rammebetingelser

.....

Egne områder i sjø for nye arter?

Akwaparker på land med egen sentral vannforsyning som fordeles til alle brukere som driver med RAS

Avløpsvann behandles

Selskaper her bør i alle fall få sine søknader behandlet som «prioritert» art.

Finansielle rammebetingelser

Start ups – høy risiko 7 av 10 borte etter 5 år

Vanskelig å gå fra lab til kommersiell størrelse

Vanskelig å finansiere pilot anlegg

Pilot anlegg nødvendig da investorer krever proof of concept

Mer offentlig hjelp til start ups – særlig i pilot fasen

Ser vi på start ups i oppdrett i dag, så er nesten alle utstyr eller tjenester

Aminor A.S. – oppdrett av steinbit

2013 startet de

2014 fikk stamfisk fra forskningsstasjon

2019 første salg av fisk

2022 salg av 500 tonn og positiv cash flow

Tidshorisont og spådommer

.....

Tunfisk – Japan har brukt 40 år – nå suksess

Kveiteforskning i Norge startet ca 1979

Professor Arne Jensen i 1980 årene:

År 2000 300 000 tonn laks og 300 000 tonn hvitfisk

NTNF 1990 I 2010 – 400 000 tonn laks og 600 000 tonn hvitfisk
av 3 -5 ulike arter.

Konklusjoner

Prioritering av noen få arter

Tid - 20 år

Penger

Samarbeid

Takk for
oppmerksomheten

